

Seminaari 10.2.2015

Muistio seminaarissa käydyistä keskustelusta

Läsnä:

- Suvi Remes
- Liisa Hallikainen
- Leena Huiku
- Anne Lehto
- Simo Riikonen
- Jukka Haapamäki
- Miika Alonen
- Hanna-Mari Puuska
- Markku Niemi
- Heli Myllyniemi
- Walter Rydman
- Pertti Tikkanen (*etäyhteydellä*)

1. Alustus

Miika piti lyhyen esityksen yhteentoimivuudesta ja sanastotyön liittymisestä tietomallinnukseen. Mallinnusta tehdään ylätasolta alaspäin kohti tietojärjestelmiä ja harmonisointia päinvastoin. Tavoitteena on selvittää kuinka palvelut ja prosessit liittyvät sanastoihin ja koodistoihin, jota kautta voidaan rakentaa yhteinen arkkitehtuuri. Tästä voidaan erikoistapauksina sen jälkeen johtaa yksittäiset arkkitehtuurit esimerkiksi uusille tietojärjestelmille. Tietomallityöryhmän tehtävä on laatia sanasto ja käsitelmäritellyt TUHAN piirissä.

Esimerkkinä keskustelussa nousi esiin TTY:ssä käyttöönotettava Elsevierin Pure -järjestelmä tutkimushallinnolle. Projektissa on havaittu kuinka hyödyllinen standardoitu ja yhteinen sanasto ja arkkitehtuuri olisi konvertoitaessa vanhoja tietoja uuteen järjestelmään. Tiedot on sovittava Puren uusiin aktiviteetteihin ja näille on löydettävä myös Casrain vastaava luokitus. Lokalisointi nopeutuisi ja helpottuisi huomattavasti, jos käytössä olisi yhteinen kansallinen tai jopa kansainvälinen sanasto.

2. Tutkimuksen tuotokset -alaryhmä.

Käytiin lävitse käsittehierarkiaa joidenkin alustavien kuvien avulla. Käsitteet on viety myös GoogleDocsin taulukkoon, jonne myös on lisätty TUHA-tapaamisen työpajoissa saadut uudet määritelmät. Seuraava vaihe on käsitelmärittely ja pureutuminen syvemmälle aiheeseen. Todettiin, että muutetaan Docsin määritelmä-sarake käsitepiirre-sarakkeeksi. Työn tässä vaiheessa on hyödyllisempää kerätä termin käsitepiirteitä, joista muodostuu myöhemmässä vaiheessa määritelmä.

Eniten ryhmässä on puhuttanut *ansio* eli tutkimuksen tuloksena syntyneet aikaansaannokset. Mikä ja millainen se on? Mitä kaikkea *ansio*-käsitteen alle liittyy?

3. Tutkimuksen organisaatiot -alaryhmä

Käytiin polveilevaa keskustelua organisaatioista ja eri toimijoista. Työryhmä on lähtenyt liikkeelle määrittämällä organisointiin liittyviä yläkäsitteitä. Keskusteltiin ryhmän esille nostamista käsitteistä tutkija, tutkimusryhmä, tutkimusalue ja tutkimuskeskus. Tutkija-käsitteestä keskusteltaessa havaittiin tärkeäksi määritellä ensin tutkimus, josta tutkijan hyvin rajattu määritelmä seuraa. Todettiin myös että selvitysten tekemisen on erotuttava tutkimuksesta.

Havaittiin yliopistojen erot peruskäsitteiltä tuntuvienkin asioiden osalta. Esimerkiksi tutkimusryhmä voi olla nimetyn, vastuullisen tutkijan johtama (HY) tai itsenäisesti syntynyt ja viralliseen hierarkiaan kuulumaton kokonaisuus (OY). Sama käytäntöjen erilaisuus huomattiin myös tutkimusalueen ja tutkimuskeskuksen tapauksessa.

Pertti oli kartoittanut verkkosivujen avulla suomalaisten yliopistojen hallintorakenteen erittelemällä eri tasoista käytetyt termit. Vaikka organisaatioiden osia nimitetäänkin eri nimillä yliopistosta riippuen synonyymit toisiaan vastaaville organisaatiotasolle täytyy löytää. Toisaalta koska tässä vaiheessa ryhmän on tarkoitus keskittyä tutkimushallintoon, voidaan haluttaessa hallintorakenne rajata ryhmän työn ulkopuolelle.

4. Tutkimusprojektit -alaryhmä

Ryhmä on edennyt hyvin ja koonnut käsitteitä GoogleDocsiin. Seuraavaksi on rajattava työmäärää ja päätettävä mihin keskitytään. Päätöstä vaatii aina esiin nouseva kysymys hankkeen ja projektin erosta. Keskusteltiin asiasta ja päädyttiin lopulta siihen, että järkevintä on miettiä hankkeen olevan useamman projektin kokonaisuus. Kysymystä voidaan lähestyä myös omistajuusnäkökulmasta. Tietomalliryhmän tehtävän kannalta tässä tapauksessa voi olla järkevää edetä ylhäältä alaspäin ja määritellä asia sanastoon. Tämän jälkeen käytäntö vähitellen yhtenäistyy.

5. Jatkotoimenpiteet

Sovittiin, että Walter kerää valmiita käsitepiirteitä ja määritelmiä eri lähteistä tähän mennessä kootuille sanoille. Sen jälkeen määrittäviä voidaan ryhtyä kirjoittamaan esimerkiksi jakamalla jokaiselle työryhmän jäsenelle sopiva määrä sanoja määriteltäväksi.